

EDIMUM PAUL KE JERUSALEM

Utom Mme Apostle 21:1-40; 22:1-30; 23:1-35

QYQHỌ UKPEP-ÑKPỌ 370

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Edieke imede ime, iyeda ubọñ ye Enye: Edieke ikañde Enye, Enye eyekañ nnyin” (2 Ñwed Timothy 2:12).

Ke Usuñ Ndika Jerusalem

Paul ama adaha aka isañ ukwọrọ-ikọ qyqhọ ita ke ini enye ọkọkọmde mbio-owo ufọk Abasi ke Ephesus mfuhọ-mfuhọ ke mben inyañ. Akpa itie emi enye akawahade ekedi ke Tyre, ebiet emi ubom okoyomde ndisioño mbiomo. Mmọ ema edu do ke usen itiaba ye nditọ Abasi. Paul ama ododu ke ebiet oro. Jesus ñko ama edisaña ebe ke mben inyañ Tyre emi. Edi do ke ñwan kiet ọkọdọho Jesus atua ekpri eyen añwan esie emi ọkọdọñde mbom, eyen esie oro ama onyuñ ọbọ erikọk.

Mbon Tyre ema edọhọ Paul okuka Jerusalem, koro mmọ ema efiok ete ke enye eyesobo ye mfina do. Mmọ ikoyomke ndikut nte enye esinde uwem esie ke afanikọñ: edi Paul ekedi owo Abasi emi mikopke ndik, enye ama onyuñ enyene anana utit idaresit ke isọñ esit esie. Ndusuk ini ke nnyin inyenede ñkpri ubiak, iyetre ndidat esit, edi ikedighe ntre ye Paul.

Mbon ufọk Abasi emi ekedide irenowo, iban ye ñkpri nditọ ema eka mben inyañ, do mmọ ema eketọñ edọñ ebọñ akam mbemiso mmọ ekọm Paul saña suñ. Ekedi akamba mboho akam koro ama otuk mmọ ke esit ke ndikut nte Paul enyenede uko ke enye ndikop mbaña afanikọñ emi oyomde ndisim enye.

Ke Caesarea

Paul ama adañ ke Caesarea ediwak usen ke ufọk Philip emi ekedide ọkwọrọ-ikọ. Enye ama onyuñ enyene nditọ iban inañ emi mmọ ñko ekedikwọrọde ikọ Abasi. Ke adañaemi enye okosuk odude do. Anditiñ ntiñ-nnim ikọ kiet emi ekekerede Agabus ama “emen mbọbọ Paul ọbọp idem esie ukot ye ubọk, onyuñ ete, Edisana Spirit ọdọhọ ete, Ntem ke mme Jew emi edude ke Jerusalem edibọp owo emi enyenede mbọbọ emi, enyuñ ayak enye esin mme Gentile ke ubọk” Mmọ efen ñko ema ekpe enye ubọk ete okuka Jerusalem. Ndien Paul ọbọrọ mmọ ete: “Nsinam mbufo etuañade, enam esit ọduọ mi? Mmebeñe idem ndiduk ñkpọkọbi, ndinyuñ mkpa ke Jerusalem kabaña enyiñ Ọbọñ Jesus.”

Ke Jerusalem

Paul ama aka Jerusalem, ndisana ikọt Abasi do ema edara eti-eti ndikut enye. Ekeme ndidi eketie nte emi owo ke ufọk Abasi nnyin akpakade isañ ukwọrọ-ikọ, ndien ke edinyọñ esie ndi kpukpru owo eyedara eti-eti.

Owo itimke itiñ añwaña nte Paul eketiede, edi enye ama esinam mme ñkpọ emi akanamde mme owo ema enye eti-eti ke ebiet ekededi eke enye akade. Ikeme ndibat oro didie? Ekedi nda usuñ Abasi; edisana Spirit ama odu ke kpukpru se enye akanamde ye ke kpukpru se enye eketiñde. Ererimbot mfin esima ndikpañ utọñ eti-eti nnọ se mme owo emi enyenede ikpọ ifiok ye ñkoñ-koñ idaha etiñde. Edi Edisana Spirit Abasi uwem ada usuñ ke edinam anditiene-Christ. Ke ini ikotde mbuk eset emi abañade Paul nnyin itiñ ibiere ite ke enye ama esinem mme owo emi enye osobode esit koro ke ido esie, uduot esie, ye kpukpru se enye ekedide, enye ama eneñere ebiet Ọbọñ Jesus. Paul ekedi kiet ke otu mme ọwọrọ iso Mbet, edieke enye mikedighe andikpon ñkan mmọ eken, edi kpa ye oro, enye ama ọshọre idem.

Ndutime

Kpukpru ñkpọ ama ọfọn ye Paul ke Jerusalem tutu enye okoduk Itie-ukpono. Ke ndo-ndo oro mme Jew enam ofuri otu owo oro ebumere enyuñ emum enye. Ofuri obio ema ebumere ye iyaresit ekemum Paul esio ke itie-ukpono, akayak esisit ekpekewot enye, edi akamba etubom mbon-ekọñ afak enye osio

ke mkpa. Enye ama obup me Paul edi anie ye se enye akanande. Otu owo ema efiori, “emen Enye fep.”

Eti nnyin ebaña usen emi Jesus akadade ke efe esop ubiere ikpe Pilate, ndien otu owo efiori ete. “Men enye fep” (Luke 23:8). Ndusuk ini mme idiok owo esinyene ifet ndiwot ndinen owo. Edi usen ke edi emi edinen Ebierikpe edinode kpukpru mme idiok owo ufen. Mmọ emi enamde nditọ Abasi ebọ ufen edi mmọ ikabakere esit inyuñ ibọ erifen, eyebọ ufen uwemeyo ye okoneyo ke nsinsi ikañ.

Ema eda Paul eka ufok-ñkpokobi, ndien ke edade ke udighi-ukot, ema enọ enye ufañ nditiñ ikọ. Ke ini mme owo ema ekedobo, enye ama etiñ nte enye ekesimumde iren ye iban emi eketienede Christ, mbemiso enye akabare esit. Enye ama etiñ nte Qbọñ “okomumde” enye ke usen oro ke usuñ Damascus. Otu owo ema enọ ñkpañ-utọñ, edi ke ekpri ini etọñ ntak efiori ete, “Esio oruk owo emi ke ererimbot efep: enye idotke ndidu uwem.”

Ndien akamba etubom mbon-ekọñ qnọ uyo ete emia Paul, man enye otim ofiok ntak emi mmọ efioride enye ntem. Edu edimia mbon Rome emi ekedi ata idiok usuñ ufen emi asañade ye ibak. Mmọ enyene ndibọp owo ndian ke obubok ye ikpa emi qdọñde ñkpri ukwak, emia ukpọk aba-edem esie tutu iyip otop qwọrọ enyuñ ekeme ndida ñkut mme osip. Ekenam emi man oto do enyik enye ndiyarare ñkpọ kiet ekededi emi enye okoyomde ndidip.

Edi akpanikọ ete ke Paul ekedi owo Jew, edi enye ñko ekedi owo Rome. Ndien enye qdọhọ mmọ ete “me enen afo ndimia eyen-isọñ Rome ke ke ini mibiomke enye ikpe?” Mmọ etiñ enọ akamba etubom, emi okobupde Paul ete, “Sian mi mme afo edi eyen Rome?” Paul qbọrọ ete ke edi ntre. Ke ndo-ndo oro akamba embom ye mmọ ekem enyene ndik ebaña Paul enyuñ etat (uruk emi ekebopde) enye. Ema edọhọ Paul ete ke enye enyene ndiwut idem esie ke esop, mme Jew esikotde Sanhedrin. Owo ata ye duop ekesidu ke esop emi, emi akwa oku ekedide ada ibuo mmọ ekesikpe ikpe ebaña ñkpọ emi atuahade mbet Abasi ye mbet obio mmọ.

Ke Iso Esop

Nte Paul eketiede ke otu owo, enye ama ofiok ete ke ndusuk mmọ ekedi Pharisee ndien mmọ eken ekedi Sadducee. Mmọ ekenyene nsio-nsio ido ukpono Abasi. Mme Pharisee ema enim ete ke eriset ke mkpa, mme angel ye Spirit edu edi mme Sadducee ikonimke. (owo ama qnọ ekikere ete ke eyedi mmem-mem nditi eriset ke mkpa edieke ikerede enye ke utọ usuñ emi. Mme Pharisee ete, “oro ofon, ami ñkut ntre” Mme Sadducee ete, “oro edi ñkpọ mfuhọ afo omokut ntre”). Ererimbot mfin emi ke qyọyọhọ ye unana erinim emi ke akpanikọ kpa nte mme Sadducee ekenamde. Ndusuk mbufa edu ukpono Abasi inimke eriset ke mkpa ke akpanikọ.

Nte mmọ eketọñde ntak efiori ini kiet efen, otu owo ema eyat esit ye Paul, edi akwa andikara otu mbon-ekọñ ama edi edinyaña enye. Enye ekenyene ndik ete ke mmọ eyewai enye mbai-mbai, ntre enye okonọ mbon-ekọñ uyo ete eda Paul edi ke ufok mbon-ekọñ.

Owo ekeme ndikut owo Abasi emi nte adade ke iso esop ndien ikañke akpanikọ oro, edi osuk enyene mbuotidem ke esit esie. Enye eketie ntiense qnọ Qbọñ Jesus Christ ke iso mmọ emi ekewutde idem mmọ nte ata akpatre asua ke ofuri ini ukworo-ikọ esie. Paul ama ekere ete ke ekedi eti ifet ndidu ke utọ idaha oro. Imekeme ndikut ite ke Abasi ama enyene mme ntak efen abaña Paul ndika Jerusalem, akan ndinyene ukọbọ ye afanikọñ ikpọñ-ikpọñ. Edika Jerusalem emi Paul akakade ama añwam Eti-mbuk ndisuana ke otu mme Jew, Mme-idut (mme Gentile), ikpọ owo ye mme usuhore owo. Enye ewet ñwet qnọ esok mbon Philippi “edi nyom mbufo efik, nditọ-ete, ete se ikotibede inọ mi akam akabare anam Gospel asuana” (Ñwed Mbon Philippi 1: 12).

Qbọñ enyene ata ntọtunọ ñkpọ akan nte ekutde enyọñ-enyọñ ke mme edinam Esie ye mme owo ke ndiyak mmọ esaña ebe ke mme idomo. Ndusuk ini, ufen emi nditọ Abasi ebode esinam mme idiok owo ekut odudu Abasi, emi onyuñ ekeme ndida erinyaña ukpọñ nsok mmọ.

“Ndien ke okoneyo eke etienede usen oro, Qbọñ ada Paul ke ñkañ ete enye, sọñ esit; koro kpa nte ekedide ntiense qnọ Mi ke Jerusalem, ntre ke eyedi ntiense ke Rome ñko”. Mme ikọ Qbọñ nte Enye

akadade ke ñkañ Paul ke okoneyo oro ama ada akamba ndoñ esit ọnọ enye. Enye ikenyeneke ifet ndisaña, ndinyuñ ntiñ ikọ ye Ọbọñ nte mme mbet eken ekenyenede, edi Paul, ñko, ama osobo ye Ọbọñ Jesus.

Idiọk Odu

Ñkpọ nte owo emi ekande aba ema ebobo ke otu mme Jew, ekenyuñ eñwọñọ ete ke mme imọ ididiaha inyuñ inwọñke ñkpọ ke mmimọ miwotke Paul. Edi mmọ ikabatke ibuo ite ke Paul okodu ke ñkañ Ọbọñ. Abasi ọkọdọñ akparawa kiet, eyen eyen eka Paul ete akayarare ndibe ñkpọ emi ọnọ enye, onyuñ anam akwa andikara, ufan Paul ofiọk.

Ke Ñkañ Ọbọñ

Mme asua Christ ekeme ndisobo idem mmọ, ediom i ebaña ata nditọ Abasi; ekeme ndiboho nnyene ekikere; mme uduak mmọ ekeme nditie nte eneñere ọfọn, ndien mmọ ekere ete ke iyekan mmọ emi mmọ esuade. Edi eyen Abasi ikemeke ndinyene ndik, mme ndikere ọkpọsoñ adaña nte enye ofiọkde ete ke Ọbọñ odu ke ñkañ imọ, ndien ke imọ ñko imodu ke ñkañ Ọbọñ.

Se Abasi otim oyomde akan ke kpukpru ñkpọ ke uwem nnyin edi ediyak idem nnyin ofuri-ofuri nnọ Enye. Ndusuk owo ete, “Ñkpọ iduhe aba ami ndiyak idem mbaña.” Edi ata ntọtuñọ ediyak idem nnọ odu emi owo ekemede ndisaña ñkosim, emi ñkpọ ndomo kiet mikemeke ndibiọñọ; ndien se ededi emi editienede enye, enye eyedọhọ ete, “Ọbọñ nam nte afo okutde ete ke ọfọn” onyuñọ sọñọ ada ke oro. Mfina osim kpukpru owo, edi mbume emi: Nte nnyin idomo ndiyọ mfina oro ke idem nnyin me iyeyak Abasi ada nnyin usuñ nte ekemede ye edisana uduak Esie? Paul ekewet ete, “Eda ikpọhidem mbufo enọ Abasi nte odu-uwem uwa”; enye ama ekeme nditiñ emi ke ata ọwọ-esit esie, koro enye ke idem esie ama anam oro.

Ubọhọ

Edi akpanikọ nditiñ nte ke ñkpọ emi akabañade Paul ama edemere ima ye mbọm ke esit akamba etubom, koro enye akanamde kpukpru se enye ekemede ndiñwam nnyuñ nyaña Paul nsio ke ubọk mmọ emi ekedukde odu ebaña enye. Enye okoyom usuñ ndisio Paul ke Jerusalem mfep ke okoneyo man onim enye uwem. Enye ama otim mme andikpeme, 470 man ada Paul ke okoneyo eka ke Caesarea. Mbeto mbon Rome ama odu emi eketiñde ete, ke owo inyeneken enen ndisin owo ke ufọk-ñkpọkọbi ke minyeneken ata akpan ntak emi edidade ekpe ikpe esie.

Etubom emi ama ọnọ ñwede esọk akwa andikara, Felix, onyuñ etiñ abaña ndutime ke Jerusalem ye uduak ndiwot Paul; edi enye eketiñ ete ke ikọ iduhe nditiñ ñwut ete ke Paul edue onyuñ odot mkpa me ñkpọkọbi. Enye ọkọnọ mmọ emi ekedoride enye uyo ete etiñ ke iso Felix se mmọ enyenede ebaña Paul. Felix ama okot ñwede onyuñ ọnọ uyo ete efiak enim Paul ke ufọk ubiere-ikpe Herod.

Otim ọfọn nnyin nditi ete kpa ye mfin “Ọbọñ ọmọfiọk ndinyaña mmọ emi eteñede Enye nsio ke idomo, nnyuñ mmum mme idiọk owo nnim ke itie ufen tutu osim usen ikpe” (2 Peter 2: 9).

MME MBUME

1. Qyọhọ isañ ukwọrọ-iko ifañ ke Paul akaka ke ini emi?
2. Nso idi ntak emi nditọ Abasi ekekpede ye Paul ete enye okuka Jerusalem?
3. Nte emi ama enyene ufọn? Enye ọkọbọrọ nso?
4. Tiñ baña ndutime ke Jerusalem?
5. Anie akañwam Paul?
6. Tiñ ibio-ibio ikọ-ntiense emi Paul eketiñde ke ini odorode ke udighi-ukot.
7. Mme owo ekebọ ikọ-ntiense esie didie?
8. Nso idi edimia? Nte mmọ ema emia Paul?
9. Ekesio Paul ke nso utọ otu owo?
10. Anie ekeñwam Paul ndibọhọ ñkosim Caesarea? Didie?
11. Enye ekenyene ndida ke iso anie do?